

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра організації та економіки фармації

Організація та проходження виробничої фармацевтичної практики з організації та економіки фармації

**освітня програма «Фармація»
спеціальність «226 Фармація, промислова фармація»**

АПТЕКА - як було та як буде !

А ЦЕ НАШІ ЗДОБУВАЧІ

Колектив кафедри організації та економіки фармації

Головна Кафедра Новини Студенту Наука Міжнародне співробітництво Вступнику Пошук ...

 КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Про кафедру

Кафедра організації та економіки фармації – це згуртований колектив однодумців, висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, що мають в розпорядженні сучасну матеріально-технічну базу.

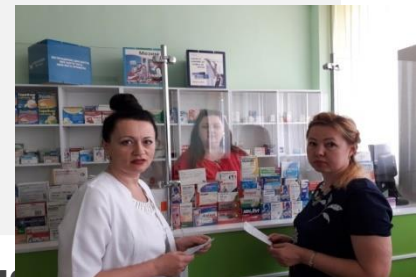
[Читати докладніше >](#)

АНАЛГЕТИКИ І СПАЗМОЛІТИКИ

- Широке вживання протипалильних
- Ураження рубця, печія, гастрит, диспепсія
- Психічний зв'язаний із дозою ефект
- Шкідливий та безпечною інтенсивністю дії

Список анальгетиків та спазмолітиків на веб-сайті кафедри організації та економіки фармації: [Список анальгетиків та спазмолітиків](#)

Школа практичних навичок з організації та економіки фармації

Сучасні комп'ютерні програмні комплекси, які застосовуються в аптечній мережі.

- ▶ АНР-аптека <http://anr.ua/>
- ▶ Програмний комплекс – ФармЗаказ „Аптека” (Моріон) <http://pharmbase.com.ua/>
- ▶ Програмний комплекс – Система обліку руху товару „Аптека” (Моріон) <http://pharmbase.com.ua/>
- ▶ Інформаційно-маркетингова система „Likis” <http://likis.net/>

Належна аптечна практика

Належная Аптечная Практика в
Новых Независимых Государствах
РУКОВОДСТВО
по разработке и внедрению стандартов

Специальный проект ВОЗ во сотрудничестве с ИФФ
совместно с сетью национальных центров ВОЗ по Развитию и
Распространению Качественной Помощи Пациентам
Всемирная Организация Здравоохранения
Помогите нам, май 2007 г.

ФОКУС НА ПАЦИЕНТА

СТРАТЕГИЯ РЕФОРМЫ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО СЕКТОРА В
НОВЫХ НЕЗАВИСИМЫХ ГОСУДАРСТВАХ

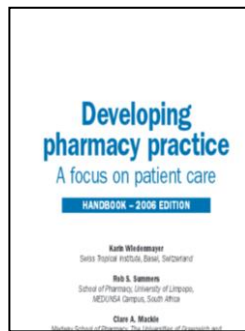

Оновлена версія GPP

У 2006 р. ВООЗ видали посібник «**Developing pharmacy practice. A focus on patient care. Handbook–2006 edition**»,

<http://www.fip.org/files/fip/publications/DevelopingPharmacyPractice/DevelopingPharmacyPracticeEN.pdf>

- Українська версія «Розробка стандартів фармацевтичної діяльності. Фокус на допомогу пацієнтові» видана за ред. ректора НФаУ Черних В.П. (2009)

Нова парадигма аптечної практики

Стандарти якості фармацевтичних послуг

У 2011 р. FIP та ВООЗ прийнята оновлена версія Належної аптечної практики "Спільне FIP / ВООЗ керівництво з Належної аптечної практики: стандарти якості аптечних послуг «

<http://www.fip.org/files/fip/publications/DevelopingPharmacyPractice/DevelopingPharmacyPracticeEN.pdf>

Концепція «Фармацевт 7 зірок» (seven-star pharmacist)

Запропоновано ВООЗ
спільно з FIP у 1997 р.

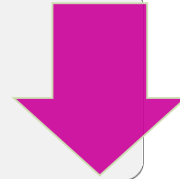

Концепція «Фармацевт 7 зірок» (seven-star pharmacist)

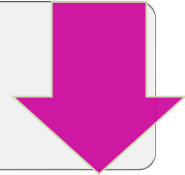
Фармацевт, надає послуги пацієнту:

- Фармацевти надають сучасну висококваліфіковану фарм. допомогу. Вони мають сприймати свою практику як частину діяльності інших фармацевтів і системи охорони здоров'я в цілому.

Фармацевт, що приймає рішення:

- Вірне, дієве, безпечне і ефективне використання ресурсів (кадри, асортимент ЛЗ, обладнання, нормативи, процедури) мають бути в основі роботи фармацевтичного працівника.

Фармацевт – поєднуюча ланка між лікарем і пацієнтом:

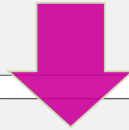
- Фармацевт займає ідеальне положення, що пов'язує лікаря і пацієнта і є інформатором з питань профілактики і лікування ЛЗ. Він має бути кваліфікованим і впевненим у собі спеціалістом

Концепція «Фармацевт 7 зірок» (seven-star pharmacist)

Фармацевт – менеджер:

- має ефективно управляти ресурсами (людськими, фізичними, фінансовими), а також інформацією.

Фармацевт, що має постійно підвищує кваліфікацію:

- навчання протягом всього життя. Наявність навиків самоосвіти

Фармацевт – наставник:

- має допомагати в процесі навчання і підготовки майбутніх спеціалістів, підвищення фармацевтичної інформованості населення

Фармацевт – лідер:

- здатність до прийняття рішень, уміння будувати конструктивний діалог , управляти. Лідерство передбачає також співчуття і розуміння.

Мета

- закріплення практичних навичок у здобувачів вищої освіти та формування системи знань про організаційно-економічні аспекти фармацевтичної діяльності у сучасних умовах розвитку фармацевтичної галузі, які були отримані з освітньої компоненти (ОК) «Організації та економіки фармації»

Основні завдання:

- забезпечити практичну базу на основі опанованої теорії з ОК «Організація та економіка фармації» для подальшого вивчення інших ОК з підготовки майбутніх фахівців;
- сприяти формуванню професійно-необхідних знань, умінь та навичок відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики;
- створити практичну базу професійних навичок, яка визначає фахову компетентність та загальну ерудицію фармацевтичних фахівців.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен **вміти**:

- користуватись НПА, що регламентують фармацевтичну діяльність в Україні та за кордоном та відстежувати відповідні зміни у НПА;
- визначати та формувати організаційну структуру аптечного закладу, створювати положення про структурні підрозділи, визначати їх завдання та необхідні посади та здійснювати обіг матеріально-технічних цінностей аптеки, а також кваліфікованого персоналу;
- визначати поточну потребу у ЛЗ й супутніх товарах та здійснювати їх замовлення;
- складати комерційні угоди, угоди про співробітництво з діловими партнерами, контролювати виконання договірних зобов'язань постачальниками продукції, сировини та матеріалів, використовуючи дані відповідних НПА;
- приймати рецепти від населення, здійснювати відпуск ЛЗ за рецептами лікарів, вести облік рецептури та проводити таксування різних лікарських прописів за ЛЗ індивідуального виготовлення;
- забезпечувати відповідні умови зберігання та транспортування МВ та ЛЗ, в т.ч. отруйних, сильнодіючих, наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, а також лікарських форм з ними.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен **вміти** (продовження)

- проводити приймання ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту за якісними та кількісними показниками та документально оформляти надходження товару та вести облік оптової та роздрібної реалізації товару в аптеках, в т.ч. складати Товарний звіт;
- проводити розрахунки зі споживачем за допомогою реєстратору розрахункових операцій та вести облік руху грошових коштів;
- проводити інвентаризацію ЛЗ та інших товарно-матеріальних цінностей, оформляти відповідні документи, розраховувати природну втрату;
- організовувати укладення угод про матеріальну відповідальність з фармацевтичними працівниками;
- розраховувати, аналізувати і прогнозувати основні економічні показники торгово-фінансової діяльності аптечного закладу;
- розраховувати та планувати загальний товарообіг, норматив товарних запасів та інших показників роботи аптеки;
- розраховувати основну та додаткову заробітну плату, суми за тимчасову непрацездатність, вагітність, оплату відпусток, за роботу у святкові дні, понаднормово тощо;
- проводити розрахунки основних податків та зборів;
- проводити розрахунок закупівельних цін, роздрібних цін, постачальницько-збутових й торговельних (роздрібних) націнок для ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту.

Курс на платформі Zoom

Виробнича практика з Організації та економіки фармації

<https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1292>

Виробнича практика з Організації та економіки фармації

В начало / Курсы / каф. Організації та економіки фармації / Матеріали для online навчання / Виробнича практика з Організації

Реж

Настройки

Управление курсом

⚙ Редактировать настройки

> Пользователи

🔍 Фильтры

> Отчеты

⚙ Настройка журнала оценок

> Задания

🗨 Объявления

🗨 Форум взаимодопомоги

📄 Відповідальній викладач за виробничу практику по каф. ОЕФ

📄 Розподіл прийому виробничої практики серед денного відділення

📄 Розподіл прийому виробничої практики серед заочного відділення

📄 ВП виробнича практика

Організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я

Відповідно до вимог Належної аптечної практики (GPP)

- основні принципи розвитку та розміщення аптечних закладів.
- структура управління системою охорони здоров'я (схему підпорядкованості та взаємозв'язків аптеки з органами управління та закладами охорони здоров'я);
- нормативно-правові акти, що регламентують фармацевтичну діяльність;
- основні завдання і функції аптеки;
- організаційна структура аптеки;
- автоматизація роботи аптеки (комп'ютерне забезпечення);
- порядок отримання ліцензії на право роздрібної реалізації ЛЗ та виготовлення ЛЗ в умовах аптеки;
- порядок оформлення договорів на оренду приміщень, наказів по аптеці;
- укладання договорів про матеріальну відповідальність;
- організація постачання аптечних закладів ЛЗ та іншими товарами аптечного асортименту

Тема 2.

Організація безрецептурного відпуску ліків

- оснащення та обладнання відділу безрецептурного та рецептурного відпуску та робочих місць;
- порядок розміщення та зберігання товарів безрецептурного та рецептурного відпуску;
- оформлення вітрин торгової зали (оформлення цінників, розміщення інформаційних та рекламних матеріалів);
- основні принципи надання фармацевтичної опіки;
- робота з відпуску безрецептурних ЛЗ з використанням комп'ютерних програм;
- документація з руху товарно-матеріальних цінностей у відділі;
- оснащення та обладнання відділу та робочих місць, розміщення й зберігання товарів

Тема 3.

Організація рецептурного відпуску ліків. Облік рецептури

- організація та технічне оснащення робочого місця фармацевта з прийому рецептів та відпуску ліків;
- нормативно-правові акти, що регламентують правила прийому та відпуску ЛЗ;
- порядок фармацевтичного забезпечення населення у разі безкоштовного або пільгового відпуску ліків;
- умови та терміни зберігання ліків індивідуального виготовлення (екстемпоральних) для внутрішнього й зовнішнього застосування, виготовлених в асептичних умовах;
- порядок прийому рецептів (відповідність форми рецептурного бланка виписаним ЛЗ і порядку відпуску; правильність оформлення рецепта і дотримання правил виписування ЛЗ);
- таксування ЛЗ індивідуального виготовлення; елементи автоматизації у роботі при таксуванні рецептів та відпуску ЛЗ;
- види внутрішньоаптечного контролю якості ЛЗ з документальним оформленням його проведення;
- порядок обліку рецептури (документація); порядок обліку Е-рецептів на ЛЗ, які входять до урядової програми реімбурсації «Доступні ліки»

Тема 4.

Організація роботи аптеки з товарними запасами

- розміщення та обладнання приміщень (зон) для зберігання ЛЗ в аптеці;
- умови зберігання різних груп товарів аптечного асортименту, в тому числі вогненебезпечних, вибухонебезпечних, термолабільних;
- порядок реєстрації температури і вологості повітря в місцях зберігання товарів;
- умови зберігання наркотичних, психотропних, сильнодіючих і отруйних ЛЗ;
- особливості закупівлі ТМЦ в аптеці, порядок укладання договорів на постачання ТМЦ, умови постачання товарів в аптеку;
- складання заявок-замовлень на товари аптечного асортименту та передачі їх постачальнику (за телефоном, інтернет-замовлення, з подачею вимоги в письмовому вигляді на наркотичні засоби й психотропні речовини);
- організація приймання товарів, що надходять до аптеки, за кількістю і якістю (перевірка наявності та правильності оформлення супровідних документів на товар);
- організація вхідного контролю якості; права та обов'язки уповноваженої особи; реєстрацію надходження товарів; відпуск товарів з відділу запасів до інших відділів аптеки та аптечного пункту;
- організація та облік відпуску товару з аптек в заклади охорони здоров'я (лікувально-профілактичні заклади).

Тема 5.

Основні принципи й методи формування системи цін на лікарські засоби

- **нормативно-правові акти, які регулюють ціноутворення на ЛЗ;**
- **особливості державного регулювання цін на ЛЗ;**
- **методику розрахунку торгових націнок та формування роздрібних цін на готові ЛЗ та медичних вироби;**
- **референтне ціноутворення;**
- **порядок формування ціни на ЛЗ та компенсації вартості ЛЗ, які входять до урядової програми «Доступні ліки»;**
- **формування роздрібною ціни на ЛЗ**

Тема 6.

Організація обліку та звітності в аптеці

- **нормативно-правові акти, що регламентують облік і звітність аптечних закладів;**
- **нормативно-правові акти, що регламентують облікову політику аптечного закладу;**
- **порядок ведення облікових форм, види обліку та облікові вимірювачі**

Тема 6.1. Автоматизація роботи аптеки

- програмне забезпечення, призначене для ведення в аптеці обліку ТМЦ та бухгалтерського обліку;
- сучасні методи обліку руху товарів за допомогою комп'ютерних програм, штрих-кової системи тощо.

Тема 6.2. Облік надходження товарно-матеріальних цінностей

- порядок доставки товарів та їх документальне оформлення;
- порядок оформлення супровідних документів на товар (накладна, сертифікат якості тощо);
- алгоритм приймання товару та оформленні документів обліку.

Тема 6.3. Облік витрат товарно-матеріальних цінностей

- організація обліку роздрібного та оптового товарообороту (реалізація товарів населенню, закладам охорони здоров'я та іншим організаціям); облік пільгового та безкоштовного відпуску ЛЗ;
- форми розрахунків з закладами охорони здоров'я та іншими організаціями; документальне оформлення витрат ТМЦ на господарські потреби, надання першої медичної допомоги; у зв'язку із закінчення термінів придатності ЛЗ, бою, псування, а також списання ЛЗ, вилучених на аналіз у лабораторію.

Тема 6.4. Облік руху грошових коштів

- порядок здійснення готівкових розрахункових операцій із споживачами (за допомогою реєстратора розрахункових операцій (РРО), розрахункових квитанцій);
- оформлення звітності з РРО (книга обліку розрахункових операцій (КОРО));
- документальне відображення прибуткових та видаткових касових операцій (порядок оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів, касової книги);
- порядок здачі виторгу (готівкових грошей) до банку; інвентаризація каси.

Тема 6.5. Організація обліку праці та заробітної плати

- порядок нарахування заробітної плати працівникам аптеки відповідно до тарифної сітки (за трудовим договором);
- розрахунок суми відпускних, допомоги з тимчасової непрацездатності та допомоги по вагітності й пологах;
- документи з обліку праці та заробітної плати; порядок розрахунку та розмір відрахувань із заробітної плати

Тема 6.6. Інвентаризація товарно-матеріальних цінностей

- порядок і строки проведення, документальне оформлення результатів інвентаризації (наказ, зведена інвентаризаційний опис, акт результатів інвентаризації);
- спостерігають за роботою комісії з проведення інвентаризації ТМЦ та приймають участь у перерахунку товарів аптечного асортименту;
- порядок нарахування суми природних втрат за міжінвентаризаційний період;
- причини недостач або надлишків ТМЦ

Тема 6.7. Основи бухгалтерського обліку

- організація бухгалтерського обліку в аптеці, зміст і структура бухгалтерського балансу, рахунків бухгалтерського обліку, їх класифікацію та будову; бухгалтерські проводки, сутність подвійного запису;
- основні регістри бухгалтерського обліку

Тема 6.8. Звітність аптечного закладу

- види звітності, структура та терміни подання звітності аптеки;
- програмне забезпечення, яке використовується для автоматизації обліку та звітності в аптеці (надходження і витрата ТМЦ, облік руху грошових коштів, формування замовлень, проведення вхідного контролю якості та ін.);
- оцінюють переваги та недоліки програмного забезпечення, яке вивчали на кафедрі та використаних у даній аптеці; алгоритм обліку надходження ТМЦ в аптеці (у вигляді схеми);
- оформлення акта про встановлену розбіжність у кількості та якості при прийомі товару;
- облік роздрібного та оптового товарообороту (реалізація товарів населенню, закладам охорони здоров'я та іншим оптовим покупцям);
- порядок документального оформлення витрат ТМЦ на господарські потреби, на надання першої медичної допомоги; у разі бою, псування; після закінчення термінів придатності ЛЗ;
- вилучення ЛЗ на аналіз в лабораторію; облік руху основних засобів, тари, допоміжних матеріалів; порядок оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів, касової книги;
- порядок оформлення табеля обліку використання робочого часу, методики нарахування співробітникам аптеки заробітної плати (за мінімальною заробітною платнею),
- методику нарахування відпускних, допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах; утримань із заробітної плати; алгоритм проведення інвентаризації в аптеці та її документальне оформлення (наказ, опис, зведений інвентаризаційний опис, акт результатів інвентаризації); вказують причини утворення недостач або надлишків ТМЦ;

Тема 7.

Економіка аптечних закладів

- основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки: товарообіг (його класифікація), коефіцієнт зростання або зниження цін), торгові накладення та фактори, що впливають на них, витрати, прибуток, рентабельність,
- ефективність фонду заробітної плати;
- структура товарних запасів по асортименту;
- аналіз товарообігу; фактори, що впливають на розмір товарних запасів;
- основні принципи оподаткування аптечних закладів; розрахунки оптимального обсягу запасу товарів в сумі і днях;
- описують фактори, що впливають на розмір товарних запасів;
- розраховують суму та середній рівень реалізованих торгових накладень на підставі даних товарного звіту;
- розраховують постійні, змінні витрати аптеки;
- проводять аналіз витрат за звітний період і складають кошторис витрат по окремих статтях; розрахунки з аналізу та планування основних показників господарсько-фінансової діяльності аптеки на поточний рік з розбивкою по роках або кварталах; розрахунки сум прибутку і рентабельність.

Завдання для самостійної роботи під час проходження практики

Програмою практики передбачена

самостійна робота

здобувачів вищої освіти

з метою закріплення практичних навичок, які були отримані при засвоєнні системи знань щодо організаційно-економічних аспектів фармацевтичної діяльності при опануванні освітньої компоненти «Організації та економіки фармації»

1. Виконання завдань до кожної теми.
2. Оформлення рецептурних бланків,
3. Здійснити таксування не менш 5 лікарських форм.
4. Розрахувати оптимальний запас товарів в аптеці в сумі й днях.
5. Здійснити націнку на ЛЗ з урахуванням НДС.
6. Формувати роздрібні ціни на ЛЗ
7. Розраховують суму та середній рівень реалізованих торгових накладень.
8. Розраховати постійні та змінні витрати аптеки.
9. Провести розрахунки з аналізу та планування основних показників господарсько-фінансової діяльності аптеки на поточний рік по роках; розрахувати суми прибутку й рентабельності.

Здобувач вищої освіти повинен знати, що до основних економічних показників торгово-фінансової діяльності аптечних закладів відносять наступні показники:

ТЕСТИ

ТЕСТ 1. (декілька вірних відповідей)

- A. Рецепттура**
- B. Прибуток**
- C. Рентабельність**
- D. Товарообіг**
- E. Торговельні накладення**
- F. Витрати аптеки**
- G. Активи аптечних закладів**

Як необхідно оцінити здобувача, який на питання при захисті звіту з виробничої практики з ОЕФ продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, правильно виконав поставлене завдання та показав володіння необхідними практичними навичками:

ТЕСТ 2. (один варіант відповіді)

- A. Відмінно (бали 90 -100);**
- B. Добре (бали 82 -89);**
- C. Задовільно (бали 64 -73);**
- D. Незадовільно (бали 35 - 59);**

**Здобувач вищої освіти,
навчаючись у закладі
вищої освіти за
Освітньою програмою
«Фармація» (II рівня
вищої освіти)
проходить такі види
практики з ОЕФ:**

ТЕСТ 1. (один варіант відповіді)

- A. Виробнича;**
- B. Додаткова;**
- C. Практика вільного вибору;**
- D. Проміжна;**

ЩОДНЯ ПОДЯКА ЗСУ

ДЯКУЮ

ЗА

УВАГУ!

Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002

E-mail: mail@nuph.edu.ua
<https://nuph.edu.ua>